

Kako majhna je zemlja!

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Tako je pomislila astronautka Valentina Tereškova, ki je sama v enainsedemdesetih urah osemindesetkrat obkrožila zemljo. Prva vesoljka v zgodovini se je na astralno pot podala 16. junija 1963 v vesoljskem plovilu Vostok 6. Z vsemirskega poleta se je s podatki oglašala kot Čajka – Galebica. Valentini je bilo takrat šestindvajset let.

Rodila se je v delavski družini 6. marca 1937 in po šolanju in zgodnji očetovi smrti postala delavka v tekstilni tovarni. Nebo jo je mikalo že od mladih nog; vpisala se je v padalski krožek in postala izjemna padalka. V na novo ustanovljeni kozmonavtski oddelku žensk se je prijavilo 400 deklet. Sito za izbor je bilo zahtevno in neusmiljeno.

Nazadnje jih je v ožji izbor prišlo le pet. Valentini so bili v prid številni skoki s padalom. Vse preskuse je opravila suvereno in z odliko. Med poletom je bilo nekaj tehničnih težav – ob vrnitvi se je Valentina vse bolj oddaljevala od zemlje in s skrajnimi napori so usmerili Vladivostok 6 nazaj proti modremu planetu. Ko je izskočila iz kapsule, je zaradi viharnega vetra komaj obvladovala padalo in na njenem obrazu je bilo precej prask, ki so jih za fotografiranje spretno zamaskirali. Čez noč je postala slavna in še bolj vedoželjna. Vpisala se je na univerzo in leta 1969 postala kozmonavtska inženirka. Leta 1977 je doktorirala. Zaradi izjemnih dosežkov je bila vidna tudi v političnem življenju tedanje Sovjetske zveze. Prvi zakon s kozmonavtom Andrijanom Grigorjevičem Nikolajevim, v katerem se je rodila hči Elena, poznejša zdravnica, je razpadel. Njen drugi mož je bil pediater Julij G. Šapošnikov, ki je preminil leta 1999.

Valentina je prejemnica številnih visokih odlikovanj, na olimpijadi v Sočiju 2014 je bila med osmimi nosilci olimpijske zastave. Med nekim intervjujem je menda rekla: »Na Mars bi poletela – tudi brez možnosti vrnitve!«

»Ko gledaš zemljo, ozek modrikast trak na obzorju, se ti razodene, koliko reči na zemlji nas združuje in kako

nepomembne so stvari, ki nas ločujejo.«

Golobčki

Za 4 osebe potrebujemo: 1 glavo zelja, težko 1 kg, 400 g zmlete govedine, 125 g riža, 1–2 čebuli, 3 paradižnike, 2 žlici paradižnikove mezge, 500 ml zelenjave juhe, 2 lovorova lista, olje ali maslo, sol in poper, 150 ml kisle smetane.

Zeljni glavi odstranimo zunanje liste. V velikem loncu v osoljenem kropu kuhamo glavo 15 minut. Nato jo vzamemo iz kroga in oblijemo s čim bolj mrzlo vodo. Previdno odluščimo list za listom in trde žile potolčemo s kuhinjskim kladivom.

Riž napol skuhamo v slanem kropu. Olupljeno čebulo sesekljamo, korenje ostrgamo in naribamo. Paradižnike olupimo, sesekljamo in zmešamo s korenjem. Meso in riž pridamo k zelenjavni mešanici, solimo in popramo. Na liste, z notranjo stranjo obrnjene navzgor, položimo 1 žlico nadeva, preklopimo zeljne liste v majhne zavojčke in jih narahlo povežemo s kuhinjskim sukancem. V ponev damo malo olja ali masla, nanj zložimo zeljne zavojčke, jih popečemo, zalijemo z mešanico mezge in juhe, dodamo lovorova lista ter dušimo eno uro.

Ko so golobčki kuhani, jih ponudimo s kislo smetano.

Pa dober tek!

Vaš razgled

Slika ne prikazuje posledic novega neurja nad Kranjem, temveč so na njej reflektorji, ki so jih v sredo in včeraj postavljali ob kranjski nogometni zelenici. Trenutno sicer še ni znano, kdaj naj bi najmodernejši LED-reflektorji, ki so kar 45 metrov visoko, tudi zasvetili, dejstvo pa je, da bodo dela trajala še vsaj štirinajst dni. Nato bo treba pridobiti še uporabno dovoljenje, tako da v klubu upajo, da jih bodo lahko preizkusili vsaj ob koncu sezone. V. S. / Foto: Tina Dokl

Na Gimnaziji Jesenice so pripravili že deveti dramski festival, na katerem dijaki pokažejo svojo gledališko ustvarjalnost. Sami napišejo besedilo ali priredbo dramskega teksta, igrajo, režirajo, poskrbijo za sceno, kostume, glasbo, ples ... In če se slogan Gimnazije Jesenice glasi Od trnja do zvezd, tudi priprave na festival niso brez trnja, a na koncu, na premieri, čisto vsak med njimi zažari. Kot čisto prava zvezda ... U. P. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (528)

Dolina rož

MIHA NAGLIČ

»Brajc je Ahlinu sledil v spalnico, kjer se je ta ustavil med vrati in iz torbe, v kateri je imel spravljen prenosni računalnik in še nekaj drobnarij, potegnil telefon in vanj zdiktilal svoja opažanja. Umirjeno in samozavestno, s polnim glasom, kot bi bil sam na svetu, kot da ne bi stal ob dveh prestreljenih truplih v postelji. Zdaj je Brajc masaker v postelji opazoval čez Ahlinovo ramo. Ženska, stara kakšnih trideset let, je bila na pol prekrita z rjuho s krvavimi madeži, zgornji del trupa in glava sta gledala izpod nje in v prsi, med obe dojki, sta prileteli dve krogli. Še ena jo je najbrž zadela v nogo, tudi tam se je namreč po rjuhi razširil

rdeč madež. Moški, katerega starost bi Brajc težko dolečil, je ležal na pol pod njo. Zgornja polovica obraza mu je manjkala. Oči, nos, polovica čela ..., tega ni bilo. Brajc je zavzdihnil, dvignil pogled in trčil ob temačno sliko nad posteljo. Marija z Jezusom v naročju pod drevesom, starci in drugi zbrani okoli njiju, čudno skrivenčeni, betežni, kruljavi, dvignjene roke z odprtimi dlanmi stegujejo proti njej. Nad Marijo z družčino so bili skicirani konji, s svinčnikom ali nečim podobnim, kot bi se avtor, kdor koli je že bil, naveličal svojega dela in ga pustil nedokončanega. Pod tem že ne bi spal, je pomislil. Kakšen človek neki si tole obesi nad glavo? /.../ Ahlin je stopil mirno Brajca, se spustil po stopnicah in po

hodniku zavil v dnevno sobo. Ustavil se je pred moškim v invalidskem vozičku, ki je z zgornjim delom telesa ležal v mlaki lastne krvi. Ta je ob njegovi glavi napravila veliko lužo, iz katere je tanek potiček peljal do roba mize in se od tam spuščal do kolesa vozička. Brajc se je ozrl po prostoru in se s pogledom ustavil na mački. Za trenutek je spet pomislil, da je živa. Potipal je njeno dlako, kot bi se želel dokončno prepričati, da je nagačena. 'Tule je pa vse mrtvo,' je rekel.« (str. 17–18)

Brali smo po vrsti: Jezero, Leninov park, Dolina rož. Ugotovili smo, da imajo kriminalke Tadeja Goloba

tudi sociološko dimenzijo; da nam na svoj način slikajo slovensko družbo. Če pa bi se vprašali, kaj je glavni vzrok večine umorov, ki jih preiskuje inšpektor Taras Birska s svojo ekipo, se zdi, da sta to zlasti dve vrsti pohlepa, seks in denar. Žensko truplo brez glave, ki ga je prineslo iz Jezera, je pripadalo ljubici moža, ki jo je ubila njegova ponižana žena, nekoč državna prvakinja v streljanju ... Trupla iz gornjega odlomka pa pričajo, kako se je seksualno in denarno pohlepna hči znebila očeto (pre)mlade žene, ki bi jo lahko prikrajšala za njen delež v dediščini ...

Tadej Golob, Dolina rož, Goga, Novo mesto, 2019, 496 strani

